ADORAMUS TE n.o.

Klčov 156, 053 02 Spišský Hrhov

Výročná správa o činnosti a hospodárení neziskovej organizácie za rok 2025

Predkladá: PaedDr. Marta Oravcová, PhD.

riaditeľka

Úvod

Adoramus Te n.o. poskytuje služby v oblasti tvorby, rozvoja, ochrany, obnovy a prezentácie duchovných a kultúrnych hodnôt, v oblasti posvätnej hudby, a to najmä prípravou, vydávaním a tlačou časopisov pre duchovnú hudbu, liturgických brožúr, kníh, nôt a ďalších pomôcok pre liturgiu, napr.: Liturgické spevníky I,II,III, Spevy z Taizé, JKS, Mariánsku kyticu, prelúdia i najnovšie spevníky.

Adoramus Te pokračuje v organizovaní a nacvičovaní speváckych zborov a ich vystúpení, usmerňovaní a koordinovaní liturgickej činnosti pri bohoslužbách na Slovensku prípadne v zahraničí. Poskytujeme taktiež výskum, vývoj, vedecko-technické služby a informačné služby v oblasti hudby a sakrálnej hudby.

Základné informácie

Nezisková organizácia Adoramus Te n.o. so sídlom Klčov 156, 053 02 Spišský Hrhov, IČO 50643053, vznikla 14.12.2016 na základe rozhodnutia Okresného úradu v Prešove podľa § 9 ods. 2 zákona NR SR č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov.

Predseda redakčnej rady:

J.E. Mons. Doc. PhDr. Marek Forgáč, PhD., košický pomocný biskup, predseda HS LK KBS.
J.E. Mons. ThDr. ICLic. Ján Kuboš, PhD., biskup, spišský administrátor, člen HS LK KBS
Zodpovedný redaktor:
prof. PhDr. ThDr. Amantius Akimjak, PhD., OFS tajomník Hudobnej subkomisie LK KBS
Výkonný redaktor
PaedDr. Mgr. art. Ján Gabčo, PhD.
Člen Hudobnej subkomisie LK KBS

Členovia redakčnej rady:
Prof. ThDr. P. Ambroz Martin Štrbák, PhD.O.Praem
prof. Dr. Iurii Shcherbiak, DrSc.
doc. Mgr. art. Margita Gromová – Salvová
doc. PaedDr. Rastilav Podpera, PhD.
doc. PaedDr. Marián Janek, PhD.
doc. PaedDr. Mgr. art. Miroslav Kopnický, PhD.
PaedDr. Mgr. art. Mária Sedlár, PhD.
PhD., ThDr. Vlastimol Dufka, PhD., SJ
Mgr. art. Hana von Schlosser, ArtD.
Mgr. art. Stanislav Šurin, PhD.
PaedDr. Mgr. art. Peter Šterbák
Mgr. Jozef Vaško, tajomník HS LK KBS
Mgr. art. Daniel Gabčo, člen HS LK KBS

Zakladateľom Adoramus Te n.o. je prof. PhDr. ThDr. Amantius Akimjak, PhD.

Štatutárnym orgánom je riaditeľka PaedDr. Marta Oravcová, PhD. Členmi správnej rady sú:

- PhDr. Mária Oravcová, PhD.
- PaedDr. Beáta Akimjaková, PhD.
- Jozef Akimjak

Časopis o duchovnej hudbe ADORAMUS TE vydáva ADORAMUS TE n.o. pre Hudobnú subkomisiu Liturgickej komisie Konferencie biskupov Slovenska a Ústav sakrálneho umenia TI TF KU v Spišskej Kapitule v Spišskom Podhradí. Časopis vychádza štvrťročne. Stal sa fórom pre styk s verejnosťou. Uverejňujeme odborné člávky súvisiace s prípravou LS. Časopis obsahuje notové prílohy, ktoré sú priestorom pre novú tvorbu išpitujúcu na zaradenie do LS.

V odborných článkoch sme sa zamerali napr. na:

- Metodiku hry na organ v kontexte filozofického nazerania
- Vplyv edukčných aspektov na počúvanie hudby u žiakov staršieho skolského veku
- Zborovu tvorbe Ivana Hrušovského
- Českú orgánovú kultúru a ďalšie.

Z notových príloh boli uverejnené napr.:

- Omšové ordinárium - Kyrie, Glória, Sanctus a Agnus Dei
- Loretánske litánie – radostný nápev, nápev svetla, bolestný a slávnosný nápev
- Pútnici nádeje a ďalšie.

Časopis predstavuje členov a znalcov Hudobnej subkomisie Liturgickej Komisie Konferencie biskupov Slovenska. V roku 2025 sme uverejnili rozhovor s kňazom, pedagógom, hudobníkom a dlhoročným „spiritus movens“ – hýbateľom – cirkevnej hudby u nás prof. Amantiom Akimjakom, s o. Dénesom Takácsom, kňazom Košickej Arcidiecézy, s organistkou, pedagogičkou a lektorkou Denisou Gibalovou Kabáčovou a s Marekom Cepkom, organistom, improvizátorom, organológom a pedagógom za Trnavskú arcidiecézu.

Adoramus Te

ČASOPIS O DUCHOVNEJ HUDBE

ročník: XXVIII číslo: 1/2025

ÚSTAV SAKRÁLNEHO UMENIA TI TF KU
V SPIŠSKEJ KAPITULE V SPIŠSKOM PODHRADÍ

METODIKA HRY NA ORGAN V KONTEXTE FILOZOFICKÉHO NAZERANIA

Kristína Gabčová

Metodické a didaktické postupy pri výučbe organovej hry ovplyvňuje množstvo faktorov, ktoré sú špecifické práve pri organovej hre, ale aj tie, ktoré sú uplatňované pri iných hudobných nástrojoch. Ako pri všetkých hudobných nástrojoch, kľúčom k úspechu, rýchlemu napredovaniu a kvalitnej interpretácii je práve správny postup pri naštudovaní diela. Tu je veľmi dôležitá rola učiteľa, najmä v období začiatkov, kým si študent do určitej miery neosvojí efektívne cvičebné metódy. *„Vyučování učitel rozvrhuje systematicky v určitý den a v určitou hodinu, nicméně zároveň s ohledem na aktuální situaci ať ve společnosti, či ve třídě. Jakkoli jeho vyučování plyne po celou dobu školního roku soustavně krok za krokem, nemůže pokračovat bez ohledu na skutečnou ozvu své učitelské aktivity. V tomto směru je působení dobrého učitele plastické: reaguje na momentální atmosféru, aniž by lacino vzdával předsevzatý cíl. Takže ověřuje, jak dalece je žákovský tým s „ním", a sto spíš u žáků učebne horších. Učitelovým posláním je nejen dostatečně výukově podněcovat žáky dobré, ba nadprůmerné, ale i dbát, aby se „chytili" i ti horší, ba nejhorší."* (Radim Palouš, Filosofická reflexe několika pojmů školské pedagogiky, 2010, Praha, str. 40) Obzvlášť, pri výučbe hudobného nástroja, kde pracuje učiteľ a žiak vo dvojici, je mimoriadne dôležitý individuálny prístup, ktorý je však postavený na pevných metodických základoch a snahe dodržovať učebné osnovy. *„...výchova, ktorá je kontinuálna, má svoju trvácnosť, je v súlade so svojimi predchádzajúcimi tradíciami, je schopná prirodzene predvídať budúcnosť a jej potreby."* (Blanka Kudláčová, Človek a výchova v dejinách európskeho myslenia, 2007, Trnava, str. 171)

Veľmi dôležitou súčasťou správneho naštudovania hudobných diel je nepochybne osvojenie a aplikovanie správneho cvičenia. Cvičenie je proces, ktorý sa kryštalizuje počas celého štúdia hry na hudobný nástroj na všetkých stupňoch škôl. Pri cvičení na organ je ešte špecifická práca aj s druhým nástrojom, už spomínaným klavírom. Študenta ovplyvní v cvičebnom procese každý pedagóg, ktorý ho v hre na nástroj viedol, preto je veľmi dôležité, aby pedagóg k tejto veci pristupoval zodpovedne a systematicky. Každý študent je osobnosť, ktorá je svojím spôsobom v niečom možno rovnaká a v niečom určite odlišná. V konečnom dôsledku, cvičebný proces organového diela vyzerá u študentov organovej hry veľmi podobne, ale v detailoch sa môže odlišovať, nakoľko každý študent má trochu iné potreby a pohľad, čo mu pri cvičení najviac pomáha a čo je preňho najefektívnejšie. O individuálnom prístupe k žiakovi hovoria aj personalistické teórie, ktoré sa sústreďujú na osobnosť žiaka a orientujú sa v pedagogickom úsilí na subjektívnu dynamiku žiaka. To znamená sústreďovať sa na individuálne potreby, schopnosti, zručnosti, vedomosti, ale naopak aj slabé stránky každého žiaka. O individualite pojednáva aj personalistická psychológia ako zdroj jej teórie a francúzsky psychosociológ a univerzitný profesor Max Pagès, ktorý prichádza s personalistickými myšlienkami: *„...Navrhuje alternativu, která by jedinci umožnila, aby si vyzkoušel optimální růst, aby byl osobou, která se svobodně projevuje v plnosti možností svého organismu, aby byl osobou důveryhodnou, společenskou a aby byl osobou tvůrčí, neustále se proměňující."* (Yves Bertrand, Soudobé teorie vzdělávání, 1998, Praha, str. 45) Táto alternatíva sa opiera o metodický program, ktorý napríklad *„...povzbudzuje žáka, aby pracoval podle svých zájmů a aby si dával cíle, které ho zajímají, umožňuje žákovi, aby jeho volba byla zodpovědná a aby si za ní stál, umožňuje žákovi účastnit se na vypracování osnov, je zaměřen k budoucnosti, žákovi umožňuje, aby uměl hodnotit sám sebe, nabízí žákovi prostředky, jejichž pomocí může tvůrčím způsobem řešit své problémy."* (Yves Bertrand, Soudobé teorie vzdělávání, 1998, Praha, str. 45) Tento prístup, ktorý vo veľkej miere dbá o individualitu žiaka, je v istej miere potrebný pre umelecký rozvoj jedinca. Hudba a hra na nástroji si vyžaduje vlastný prístup, ktorý sa samozrejme musí opierať o pevné základy a osnovy, ktoré žiak musí plniť, ale v ideálnom prípade je doplňaný požiadavkami a vlastnou víziou každého žiaka. Pre konkrétnejšiu predstavu, ak dvaja žiaci majú naštudovať rovnaké hudobné dielo, každý z nich urobí kroky, ktoré budú rovnaké, ako napríklad zoznamovanie sa s notovým materiálom, skladateľom, čítanie nôt, synchronizácia rúk a nôh a snaha spĺňať agogické, artikulačné alebo tempové označenia. Aj keď sa dvaja žiaci budú s týmito krokmi snažiť uchopiť hudobné dielo, ich cvičebné výsledky a celkový proces bude napriek tomu odlišný a to najmä z dôvodu, že každý má iné schopnosti, ktoré dokáže zužitkovať v praxi. Každý študent potrebuje odlišné tempo cvičenia napríklad v tom, ako rýchlo číta notový materiál, potrebuje omnoho dlhší čas na pochopenie skladateľovho zámeru, alebo kladie väčší dôraz na dokonalé technické zvládnutie, prípadne, čo je asi najpodstatnejšie, každý študent obetuje cvičeniu odlišné množstvo času. S týmito a ešte mnohými ďalšími faktormi by mal pedagóg pracovať individuálne s každým žiakom, nakoľko pedagogický prístup a prístup k hudobnému dielu očami pedagóga priamo ovplyvňuje umelecký a osobnostný vývoj budúceho interpreta a pravdepodobne ďalšieho hudobného pedagóga. V neposlednom rade, každý študent má svoju osobnosť, z čoho vyplýva, že má inú motiváciu a dokáže

ju nachádzať iným spôsobom, rovnako aj disciplínu. V rámci subjektívneho vnímania môže študenta k disciplinovanej a konzistentnej práci motivujú rôzne faktory, veľakrát napríklad prispôsobenie repertoáru tak, aby bol študent motivovaný. Výber repertoáru je téma, na ktorú sa nahliada rôznymi spôsobmi a teda je určite dôležité podmieňovať tento výber nastaveným osnovám, avšak tu je veľmi dôležité podotknúť, že sa veľakrát toto obmedzenie uberie smerom, že na jednej škole sa hrá veľmi často ten istý repertoár. Je pochopiteľné, že pedagóg je ten, ktorý by mal systematicky rozhodovať o výbere repertoáru pre študenta na základe časovo-tematického a didakticko-metodického plánu, a to najmä v začiatkoch jeho štúdia, avšak určite nie je na škodu, zohľadniť subjektívne vnímanie žiaka a do určitej miery prispôsobiť repertoár, ktorý mu bude vlastný a ktorý ho dokáže dostatočne motivovať. *„Pedagóg je povinný pri napĺňaní všeobecných vzdelávacích cieľov vychádzať predovšetkým z obsahu učebných osnov. Nemožno to chápať ako brzdenie jeho vzletu pri výbere literatúry, lebo to neprináša obmedzenie v pravom zmysle slova. V kontexte s múdrymi slovami Türka: „Nezáleží na tom, koľko žiak hrá, ale ako hrá," má repertoár zohľadniť schopnosti žiaka a prehlbovať ich technicky, ale predovšetkým tvorivo. Cieľavedomosť a dôslednosť by mali ostať najdôležitejším cieľom umeleckého vyučovanie."* (Dzemjanová Emília, Metodika hry na organe, Košice 2013, str. 143) Prispieva to aj k efektívnemu a pravidelnému cvičeniu a to je asi najdôležitejší faktor, ktorý ovplyvňuje to, akým spôsobom sa uberá celkový vývoj žiaka.

Pri personalistickej teórii nachádzame ešte jeden zdroj a to je skupinová dynamika, čiže *„...vzájomné ovlivňování vrstevníků či spolužaků je pro tento proces učení naprosto zásadní."* (Yves Bertrand, Soudobé teorie vzdělávání, 1998, Praha, str. 46) Na umeleckých školách, a to hlavne stredných a vysokých, je veľmi častým javom, že študenti zdieľajú rovnaké triedy, často sledujú, akým spôsobom napríklad cvičí druhý študent, prípadne majú veľa možností o hudbe komunikovať. Zdieľanie skúseností a vedomostí medzi študentami môže veľmi ovplyvňovať ich samotný vývoj alebo nazeranie na hudobné dielo. Je to ďalší faktor, ktorý môže pôsobiť pozitívne, ale niekedy aj negatívne, a to v závislosti od individuality každého žiaka. Preto je veľmi dôležité vedieť selektovať informácie, ktoré sú pre mňa prospešné a ktoré naopak negatívne ovplyvňujú môj postoj napríklad k disciplinovanosti v cvičení. Taktiež by mal študent dbať na to, akým dojmom on sám vplýva na ostatných spolužiakov. *„Co se při tom děje s jedincem? Ten se může naučit poznávat svou motivaci, své pocity a strategie při vytváření svých vztahů k ostatním osobám. Učí se také poznávat reakce, které vyvoláva u druhých. Při srovnávání svých úmyslů s dosaženými výsledky lokalizuje překážky stojíci v ceste k celistvému a autonómnimu chování ve vztazích k ostatním. Na základě toho si buduje nové obrazy o svých možnostech a usiluje o pomoc druhých při své seberealizaci."* (Yves Bertrand, Soudobé teorie vzdělávání, 1998, Praha, str. 46) Preto je veľmi dôležité pracovať na kvalitnom prostredí a klíme študijného prostredia, ktoré vytvára ideálne tvorivé podmienky pre každého študenta, ktoré sú schopné motivovať k úspešnému štúdiu, a to nie len po materiálnej stránke.

ROZPRÁVAME SA S PROF. AMANTIOM AKIMJAKOM

Jozef Vaško

Náš seriál, v ktorom predstavujeme členov a znalcov Hudobnej subkomisie Liturgickej komisie Konferencie biskupov Slovenska pokračuje rozprávaním kňaza, pedagóga, hudobníka a dlhoročného „spiritus movens" – hýbateľa – cirkevnej hudby u nás. O svojom živote, ceste ku kňazstvu, hudbe, službe Cirkvi a tom, čo mu robí radosť, hovorí profesor Amantius Akimjak.

- **Pán profesor, aká bola cesta k Vášmu kňazskému povolaniu? Kto Vás ovplyvnil, čo Vás inšpirovalo? Kedy ste začali túžiť po kňazstve?**

Moja cesta ku kňazskému povolaniu začala už v detstve a to jednak doma, ako aj vo farskom spoločenstve. Doma ma najviac ovplyvnili rodičia - mama a otec, ale aj starí rodičia z maminej, ale aj z otcovej strany. Boli to hlboko veriaci ľudia, ktorí sa pravidelne modlili doma a skoro denne navštevovali chrám. Za Cirkev sa nielen modlili, ale pre ňu aj pracovali a trpeli. Mama pravidelne chodila peši na Levočskú horu a organizovala púte cez lesy až dovtedy, kým ju v lese nezatkli a zakázali jej vstupovať do vojenského pásma. Totiž okolo Levočskej hory vytvorili komunisti tzv. vojenské pásmo. Potom chodievala autobusom alebo autom. Starý otec bol staviteľ a opravoval farskú budovu, ktorá bola v schátranom stave. Otec zase pomáhal stavať dom Mons. Viktorovi Trstenskému v Trstenej, keďže mu komunisti vzali štátny súhlas a nechceli mu v Starej Ľubovni ani inde prideliť byt a z fary sa mal čo najskôr vysťahovať.

Vo farskom spoločenstve ma inšpirovali predovšetkým kňazi, potom rehoľníci a rehoľné sestry. Rehoľníci vtedy pôsobili tajne, ale mnohokrát keď prichádzali do Starej Ľubovne, u nás doma často nocovali. Z kňazov to boli predovšetkým Mons. Viktor Trstenský, vsdp. Štefan Janík, vsdp. Fedor Lejša a ďalší. Z rehoľníkov páter Titus Zeman, páter Michal Zamkovský a ďalší. Z rehoľníčok zase františkánske sestry Rita Gombošová, Barbora Kováčová a ďalšie. Taktiež ma ovplyvnili moji rovesníci, vtedajší miništranti, a speváčky. Z miništrantov to bol Peter Murdza a Rudolf Turlík, z ktorých sa stali neskôr kňazi a zo speváčok Vierka Kačmarská a Magdaléna Sumilasová, z ktorých sa stali františkánske rehoľné sestry.

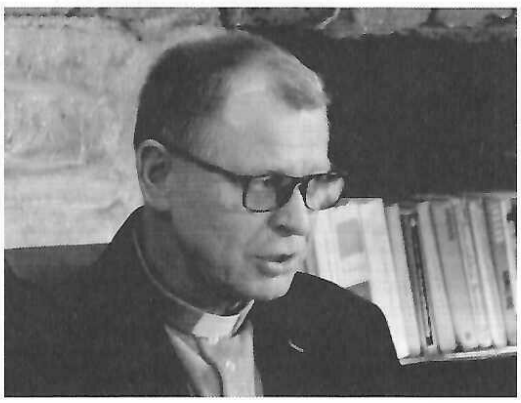

- **Na kňazstvo ste sa pripravovali v období neslobody. Ako si spomínate na toto obdobie cez svoj vlastný príbeh? Ako ste to obdobie prežívali ako bohoslovec, neskôr ako kňaz?**

Preto, že už v detstve som pocítil povolanie byť kňazom, musel som ísť po skončení základnej školy na gymnázium, lebo z inej strednej školy vtedy na teológiu v Bratislave nebrali. Aj keď som bol v blízkom spojení s Mons. Viktorom Trstenským, na teológiu v Bratislave ma vzali. Komunisti čoskoro prišli na to, že sa pomýlili a pre hladovku proti „Pacem in terris", do ktorej som sa samozrejme zapojil, ma vyhodili. Po roku ma vzali akoby zázrakom späť. Neskôr som sa dozvedel, že to bolo aj za pomoci vsdp. Fedora Lejšu, ktorí pôsobil v Starej Ľubovni ako dekan. Ako bohoslovec som prežíval toto obdobie veľmi intenzívne a napriek vonkajšiemu prenasledovaniu aj radostne. Spišskí bohoslovci tvorili vtedy spoločenstvo v Kňazskom seminári v Bratislave, ku ktorému ich viedol aj Kapitulný vikár ThDr. Jozef Ligoš a neskôr Mons. Štefan Garaj. Tajne som sa vtedy stretával napríklad na Vilovej ulici v Petržalke s neskorším kardinálom Jánom Chryzostomom Korcom. Nad ním totiž býval môj strýko Ján Gurega. Stretával som sa tiež s Petrom Rúčkom, Petrom Murdzom, ktorí vtedy tajne študovali teológiu a stali sa rehoľnými kňazmi. Keď nám to neskôr tajná polícia prekazila, istý čas som nemohol ani len vychádzať z Kňazského seminára v Bratislave, nakoľko hneď na najbližšej ulici ma zajali tajní a zaviezli ma tentokrát na vojenský úrad, kde ma vyšetrovali. Kým som bol v bratislavskom seminári, napísal som prvé zhudobnené Vešpery a so spišskými seminaristami, ale aj s niektorými inými, som vtedy napísal štvordielnu znotovanú zbierku mládežníckych piesni pod názvom: Narodil sa Pán, Z mŕtvych vstal náš Pán, Miluje nás Pán a Pod ochranou Matky. Už vtedy som úzko spolupracoval s prof. Jurajom Lexmannom, ktorý pripravil pre Slovensko Liturgické spevníky I., II., III. atď. Prvý mu vyšiel oficiálne až v Ríme. Dovtedy sme tieto jeho spevníky vydávali s Michalom Vaškom samizdatovo tajne, keďže pani Hrebíková na Ministerstve kultúry nedovolila ani len časti z týchto spevov uverejniť v časopise Duchovný Pastier, ktorý vtedy viedol prof. Anton Bagin a veľmi sa usiloval to presadiť. Istý čas už vtedy prof. Juraj Lexmann učil v bratislavskom seminári cirkevnú hudbu.

Loretánske litánie

(Radostný nápev)

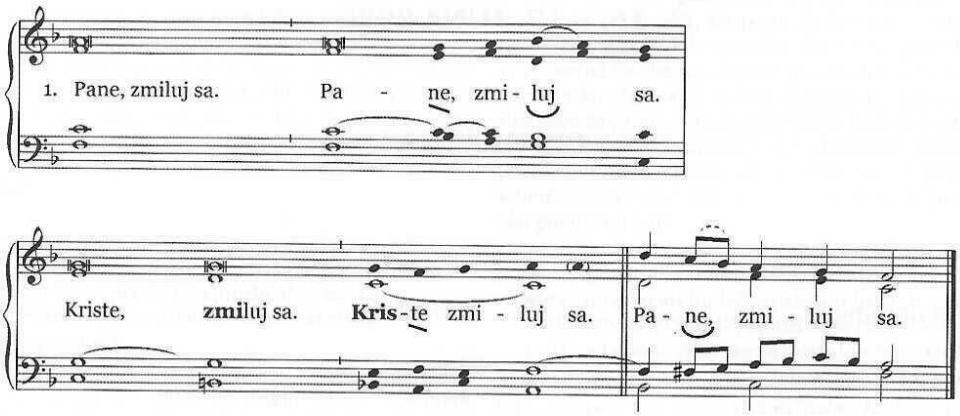

2. Otec na nebesiach, Bože, Syn, Vykupiteľ sveta, Bože,
Duch Svätý, Bože, Svätá Trojica, jeden Boh, - **zmiluj sa nad nami.**

3. Svätá Mária, Svätá Božia Rodička,
Svätá Panna panien, Matka Kristova, Matka Cirkvi, - **oroduj za nás.**

4. Matka milosrdenstva, Matka Božej milosti,
Matka nádeje, Matka najčistejšia, - **oroduj za nás.**

5. Matka najnevinnejšia, Matka panenská,
Matka nepoškvrnená, Matka hodna lásky, - **oroduj za nás.**

6. Matka obdivuhodná, Matka dobrej rady,
Matka Stvoriteľa, Matka Spasiteľa, - **oroduj za nás.**

7. Panna najmúdrejšia, Panna hodna úcty,
Panna hodna chvály, Panna mocná, - **oroduj za nás.**

8. Panna dobrotivá, Panna verná,
Zrkadlo spravodlivosti, Sídlo múdrosti, - **oroduj za nás.**

Veselý čas Cirkve svätej

Pro tempore Paschali

P. J. Bajan
1776

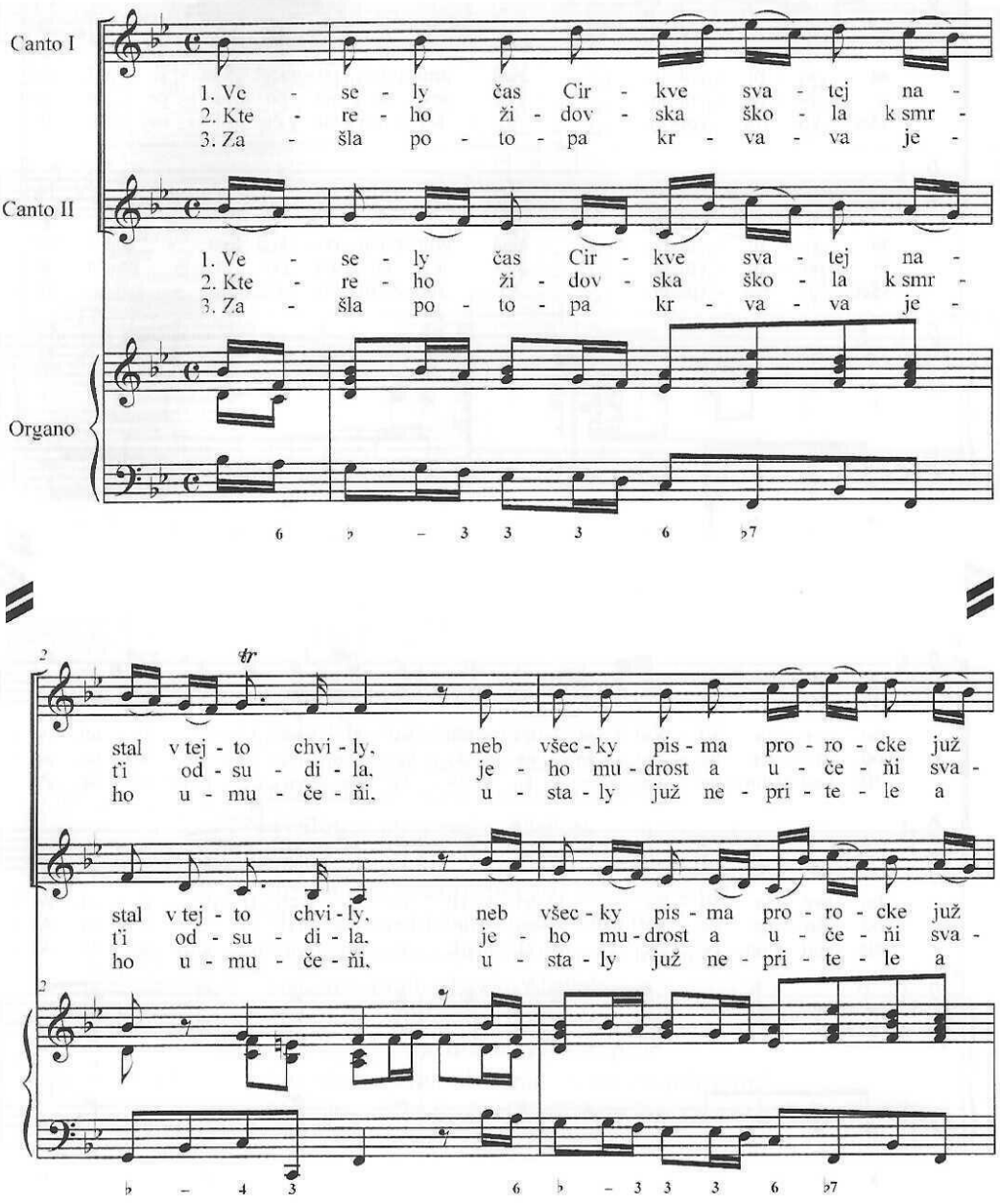

Hospodárenie neziskovej organizácie za rok 2025

Prehľad o peňažných príjmoch a výdavkoch

Nezdaňovaná činnosť

Príjmy:

14 009,00 € - príjem za časopis Adoramus Te, notové a liturgické pomôcky

14 009,00 € - PRÍJMY spolu

Výdavky:

2 832,02 € - poštovné, kancelárske a telek. poplatky

3 158,40 € - prevádzková réžia (bank. popl, účt. program, prepravné, internet a pod.)

3 435,37 € - ostatné výdavky

9 425,79 € - VÝDAVKY spolu

4 583,21 € - KONEČNÝ STAV K 31.12.2025

Prehľad o majetku a záväzkov:

172,08 € - peniaze – pokladňa

6 920,04 € - bankové účty

7 092,12 € - Majetok celkom

0,00 € - záväzky

0,00 € Záväzky celkom

ROZDIEL majetku a záväzkov: 7 092,12 €

Cena jedného čísla: **2,50 €**

Ročné predplatné: **10,00 €**

Záver

Adoramus Te n.o. ďakuje všetkým prispievateľom, ktorí sa podieľali na tvorbe časopisu, notových materiálov a ďalších liturgických pomôcok.
Distribúcia a prijímanie objednávok: ADORAMUS TE n.o., 053 02 Klčov 156
Tel.: +421534592496, Mobil: +421905494370, email: adoramuste.no@gmail.com

V Klčove, 12.06.2026

Schválil: PaedDr. Marta Oravcová, PhD.